

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૦] જ એસ. સી. આર. ૭૩૩

બાલથંડાયુથમ અને એ. એન. આર.

વી.

એઝિલારાસન

(સિવિલ અપીલ નંબર ૭૩૫૭/૨૦૦૨)

એપ્રિલ ૧૬, ૨૦૧૦

[જી. એસ. સિંઘવી અને અશોક કુમાર ગાંગુલી, જે. જે.]

ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૨૫ –કલમ ૬૩–વિશેષાધિકૃત વસિયતોની અમલવારી–વિલ દ્વારા નોંધાયેલ વસિયતોની અમલવારી–તેના પુત્રો અને પુત્રીઓની તરફેણમાં વસિયતો કરાયેલી કેટલીક મિલકતો પરંતુ તેના મોટા પુત્ર–દાવેદારને વસિયતો કરાયેલી કોઈ મિલકત–લાભાર્થીઓમાંથી કોઈ એક દ્વારા દાવો–દાવો કરનારનો કેસ કે પ્રથમ વિલ વાસ્તવિક ન હતી અને અનુગામી વિલ કરવા થી પ્રથમ વિલ ૨૬

કરવામાં આવી હતી-પ્રથમ અપીલ અદાલતે લાભાર્થીની તરફેણમાં દાવો જાહેર કર્યો હતો કે પ્રથમ વસિયતનું અસ્તિત્વ સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદની વસિયતો સાબિત થઈ ન હતી-ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા અટકાવવામાં આવી હતી-અપીલ પર, ચુકાદો આપ્યો હતો:અનુગામી વસિયતો વિવિધ શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલી હોય છે-દાવેદાર વસિયતોની આસપાસના શંકાસ્પદ સંજોગોને દૂર કરવાની તેની જવાબદારી નિભાવવામાં નિષ્ફળ ગયો-સાક્ષીની પુષ્ટિ કરવી અથવા વસિયતોની પણ તપાસ કરવામાં આવી નથી-આમ, ઉચ્ચ અદાલતના આદેશને સમર્થન આપવામાં આવ્યું-પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ -કલમ ૬૮.

પિતાએ નોંધાયેલ વસિયત અમલમાં મૂકી અને તેમના બે પુત્રો-સામાવાળા અને જી; અને તેમની બે પુત્રીઓની તરફેણમાં કેટલીક મિલકતો વારસામાં આપી.તેમણે તેમના સૌથી મોટા પુત્ર-અપીલકર્તા નંબર ૧ ને કોઈ મિલકત વારસામાં આપી ન હતી.પિતા-સાક્ષીનું મૃત્યુ ૨૩.૫.૧૯૮૦ પર થયું હતું.ત્યારબાદ, અપીલકર્તાએ સામાવાળા કબજામાં ખલેલ પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો.સામાવાળા દાવો દાખલ કર્યો.અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે ઉપરોક્ત વસિયત વાસ્તવિક ન હતી અને અન્ય વસિયત તારીખ ૨૫.૪.૧૯૮૦ દ્વારા વસિયતકર્તા દ્વારા રદ કરવામાં આવી હતી અને તે પછી, બી/અન્ય વસિયત તારીખ ૦૨.૦૫.૧૯૮૦.અપીલકર્તાએ અનુગામી વિલ્સ-**Ex.B-૧૯** અને

Ex.B-૨૦ હેઠળ તેના અધિકારોનો દાવો કર્યો હતો.ટ્રાયલ કોર્ટ કેસ ફગાવી દીધો હતો.પ્રથમ અપીલ અદાલતે અપીલને મંજૂરી આપી અને દાવાનો ચુકાદો આપ્યો.તેમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે પ્રથમ વસિયતનું અસ્તિત્વ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે અને પછીની વસિયતો સાબિત થઈ નથી કારણ કે પછીની બે નોંધણી વગરની વસિયતો સાબિત કરવા માટે કોઈ પ્રમાણિત સાક્ષીઓ રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા; અને જ્યારે વસિયતકર્તા અસ્વસ્થ હતા ત્યારે તેનો અમલ કરવામાં આવ્યો હતો.હાઈકોર્ટ આ આદેશને માન્ય રાખ્યો હતો.તેમાં જાણવા મળ્યું હતું કે પ્રથમ વસિયતનો અમલ ત્યારે કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે વસિયતકર્તા સામાવાળા અને તેના પરિવાર સાથે સ્થળ V પર રહેતો હતો અને ત્યારબાદની વસિયતનો અમલ વસિયતકર્તાના મૃત્યુના બે અઠવાડિયા પહેલાં કરવામાં આવ્યો હતો, જ્યાં અપીલકર્તા રહેતો હતો.એટલે અપીલ કરવામાં આવી છે.

અરજી નામંજૂર કરતાં કોર્ટ

ઠરાવ્યું કે૧.૧.જ્યારે વસિયત શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલી હોય છે, ત્યારે વસિયત રજૂ કરનાર વ્યક્તિ પર તેનો નિકાલ કરવાનો ભારે બોજ હોય છે.જ્યાં વસિયતકર્તાનું મન નબળું હોય અને તે નબળો હોય અને વસિયતકર્તાની માનસિક ક્ષમતા અંગે પૂરતા પુરાવા ન હોય અથવા જ્યાં વસિયતમાં જુબાની સંજોગોના પ્રકાશમાં અકુદરતી, અસંભવિત અથવા અયોગ્ય હોય અથવા વસિયતમાં વસિયત વસિયત વસિયતકર્તાની

સ્વતંત્ર ઈચ્છા અને મનનું પરિણામ ન હોય તેવું લાગે, તો કોર્ટ ધ્યાનમાં લઈ શકે છે કે પ્રશ્નમાં વસિયત શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલી છે.[પેરા ૮]

[૭૩૯-**G-H**; ૭૪૦-**A-C**]

૧.૨.ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૨૫ની કલમ ૬૩ હેઠળ, વસિયતને બે કે તેથી વધુ સાક્ષીઓ દ્વારા પ્રમાણિત કરવાની હોય છે, જેમાંના દરેકએ વસિયતની સહી જોઈ હોય અથવા વસિયત પર પોતાનું ચિહ્ન લગાવ્યું હોય અથવા વસિયતની હાજરીમાં અને વસિયતની દિશા દ્વારા અન્ય કોઈ વ્યક્તિને વસિયત પર સહી કરતા જોયા હોય, અથવા વસિયતકર્તા પાસેથી તેની સહી અથવા નિશાનની અથવા આવી અન્ય વ્યક્તિની સહીની વ્યક્તિગત સ્વીકૃતિ પ્રાપ્ત કરી હોય; અને દરેક સાક્ષીએ વસિયતની હાજરીમાં વસિયત પર સહી કરવી જોઈએ, પરંતુ તે જરૂરી રહેશે નહીં કે એક જ સમયે એક કરતાં વધુ એચ સાક્ષી હાજર હોય. અને પ્રમાણીકરણના કોઈ ચોક્કસ સ્વરૂપની જરૂર રહેશે નહીં.પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ની કલમ ૬૮ વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે જો કોઈ દસ્તાવેજને કાયદા દ્વારા પ્રમાણિત કરવું જરૂરી હોય તો તેનો ઉપયોગ પુરાવા તરીકે ત્યાં સુધી કરવામાં આવશે નહીં જ્યાં સુધી ઓછામાં ઓછો એક પ્રમાણિત સાક્ષીને તેની સાતત્યતા સાબિત કરવાના હેતુથી બોલાવવામાં ન આવે, જો કોઈ પ્રમાણિત સાક્ષી જીવંત હોય અને અદાલતની પ્રક્રિયાને આધિન પુરાવા આપવા માટે સક્ષમ હોય.[પેરા ૧૧]

[૭૪૦-**E-H**; ૭૪૧-**A-B**]

૨.૧.તાત્કાલિક કેસમાં, અનુગામી વિલ્સ-**Ex.B-૧૯** અને **Ex.B-૨૦** બંનેને વસિયતકર્તા દ્વારા તેમના મૃત્યુના થોડા અઠવાડિયા પહેલાં અને જ્યારે તેમને પ્રથમ અપીલકર્તાના ઘરે રોકવામાં આવ્યા ત્યારે કથિત રીતે નિષ્પાદિત કરવામાં આવેલ હતું.એવું લાગે છે કે ઉપરોક્ત બંને વસિયતનામાની પુષ્ટિ કરનારાઓ બધા યોગ્ય હતા અને પરિવાર માટે અજાણ્યા હતા.તે બે વસિયત તે સમયે જ સામે આવી હતી જ્યારે પ્રથમ અપીલકર્તાએ ૧૯૯૪માં સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા દાવામાં પોતાનું લેખિત નિવેદન આપ્યું હતું.આ **Ex.B-૧૯** અને **Ex.B-૨૦** ની આસપાસના શંકાસ્પદ સંજોગો છે.ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત હકીકતોના વિશ્લેષણ પર એવું પણ જાણવા મળ્યું કે **Ex.B-૧૯** અને **Ex.B-૨૦** ના અમલને લગતા શંકાસ્પદ સંજોગો છે અને તેમને અપીલકર્તા દ્વારા દૂર કરવાની જરૂર છે.કલમ હેઠળની વૈધાનિક જરૂરિયાતો.૬૮ પુરાવા અધિનિયમ અને કલમ હેઠળ.૬૩ ભારતીય ઉત્તરાધિકાર કાયદાનું પાલન કરવાનું છે જે કરવામાં આવ્યું નથી.**Ex.B-૧૯** અને **Ex.B-૨૦** ના એક પણ પ્રમાણિત સાક્ષીની તપાસ કરવામાં આવી ન હતી.[પરિચ્છેદ ૬ અને ૭] [૭૩૯-**B-F**]

૨.૨.**Ex.B-૧૯** અને **Ex.B-૨૦** બંને વિવિધ શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલા છે.અપીલકર્તાઓ કલમ ૮૧૯ અને તેની આસપાસના શંકાસ્પદ સંજોગોને દૂર કરવાની તેની જવાબદારી નિભાવવામાં સફળ થયા ન હતા.૮૨૦. ઉચ્ચ અદાલતે પ્રથમ અપીલ અદાલતના એ નિષ્કર્ષને

સમર્થન આપ્યું કે **Ex.B-૧૯** અને **Ex.B-૨૦** સાબિત થયા નથી.ઉચ્ચ અદાલત બીજી અપીલમાં તે તારણોમાં દખલ ન કરવા માટે યોગ્ય હતી કારણ કે પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા કાયદાના કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો ભૂલથી નિર્ણય લેવામાં આવ્યો નથી.આમ, હાઈકોર્ટના ચુકાદામાં કોઈ ભૂલ શોધવાનું કોઈ કારણ નથી.[પરિચ્છેદ ૮,૧૦ અને ૧૪) [૭૩૯-**G**; ૭૪૦-**F**; ૭૪૨-**A-B**].**H.Venkatachala** આયંગર વિરુદ્ધ બી. એન. થિમ્માજમ્મા અને અન્ય **AIR ૧૯૫૯ SC ૪૪૩**; મધુર ૦.શેન્ડે વિરુદ્ધ તારાબાઈ અબા શેડેજ (૨૦૦૨) ૨ એસ. સી. સી. ૮૫; નિરંજન ઉમેશચંદ્ર જોશી વિરુદ્ધ મૃદુલા જ્યોતિ રાવ અને અન્યો (૨૦૦૬) ૧૩ એસ. સી. સી. ૪૩૩; સાવિત્રી અને અન્યો વિરુદ્ધ કર્ણયાની અમ્મા અને અન્યો (૨૦૦૭) ૧૧ એસ. સી. સી. ૬૨૧ પર આધાર રાખ્યો હતો.

કેસ કાયદો સંદર્ભ:

એ. આઈ. આર. ૧૯૫૯ એસ. સી. ૪૪૩ પર આધારિત.પરિચ્છેદ ૮
(૨૦૦૨) ૨ એસ. સી. સી. ૮ પર આધાર રાખ્યો.પેરા ૧૩
(૨૦૦૬) ૧૩ એસ. સી. સી. ૪૩૩ પર આધાર રાખ્યો.પેરા ૧૩
(૨૦૦૭) ૧૧ એસ. સી. સી. ૬૨૧ પર આધાર રાખ્યો.પેરા ૧૩

સિવિલ અપીલીય હકૂમત:સિવિલ અપીલ નંબર ૪૩૫૭/૨૦૦૨.

મદ્રાસ ખાતેની હાઈકોર્ટના ૧૦.૧૨.૨૦૦૧ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી

S. A. નં. ૧૩૦/૨૦૦૦.

અપીલકર્તાઓ માટે વી. પ્રભાકર, આર. ચંદ્રચુડ.

સામાવાળા વતી બી. શ્રીધર, કે. રામ કુમાર.

કોર્ટનો ચુકાદો

ગંગુલી, જે. ૧.પક્ષકારો માટે સલાહ સાંભળી.

૨. કેસની ભૌતિક હકીકતો આ પ્રમાણે છે:પ્રથમ અપીલકર્તાના પિતા અને વાદી-પ્રતિવાદીના પિતા સ્વ. એમ. રામચંદ્રનને ત્રણ પુત્રો હતા, જેમ કે, બાલચંડાયુથમ (પ્રથમ અપીલકર્તા), એઝીલારસન (વાદી-પ્રતિવાદી) અને એક જ્ઞાનવોલી અને બે પુત્રીઓ-કલાઈ અરાસી અને ઈસાઈ અમુધુ અને તેમની પત્ની નચિયાર અમ્મલ હતી.તે વિવાદમાં નથી કે રામચંદ્રને કેટલીક મિલકતો હસ્તગત કરી હતી અને તેમના જીવનકાળ દરમિયાન તેમણે એક વસિયત અમલમાં મૂકી હતી જે ૨૫.૦૯.૧૯૭૨ પર નોંધાયેલી હતી.આ વસિયત દ્વારા તેમણે કેટલીક મિલકતો વારસામાં આપી હતી, જેની આવકમાંથી સેવા પૂજા અને શ્રી બાલા મુરુગન મંદિરની જાળવણી થવાની હતી.તેમની અન્ય મિલકતોના સંદર્ભમાં તેમણે વાદી-પ્રતિવાદી અને તેમના અન્ય પુત્ર જ્ઞાનવોલી અને બે પુત્રીઓની તરફેણમાં તે જ વારસામાં આપ્યું અને તેમની પત્નીને આજીવન વ્યાજ આપ્યું.

૩. જ્યાં સુધી પ્રથમ અપીલકર્તાની વાત છે, ત્યાં સુધી તેને આ આધાર પર કોઈ મિલકત વારસામાં આપવામાં આવી ન હતી કે શિક્ષણ પછી તે

અલગ રહેતો હતો અને તેણે પરિવારના સભ્યોમાં કોઈ રસ દાખવ્યો ન હતો.ફરિયાદનો કેસ એ છે કે પ્રથમ અપીલકર્તા, વાદી-પ્રતિવાદીના મોટા ભાઈએ તેના શિક્ષણ પછી પરિવાર છોડી દીધો હતો અને માતાપિતાની સંમતિ વિના અન્ય કોઈ જાતિના અન્ય મહિલા સાથે લગ્ન કર્યા હતા, તેથી પ્રથમ અપીલકર્તાની તરફેણમાં વસિયતકર્તા દ્વારા ૨૫.૦૯.૧૯૭૨ તારીખની વસિયતમાં કોઈ જોગવાઈ કરવામાં આવી ન હતી.વસીયતકર્તા રામચંદ્રનનું મૃત્યુ ૨૩.૫.૧૯૮૦ પર થયું હતું અને તેમના મૃત્યુ પછી, વાદી-પ્રતિવાદી મિલકતનો એકમાત્ર કબજો ધરાવતા હતા.તે તબક્કે પ્રથમ અપીલકર્તાએ કેટલાક અસામાજિક તત્વોની મદદથી વાદી-પ્રતિવાદીના કબજામાં ખલેલ પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો.આ કારણે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.દાવામાં, પ્રથમ અપીલકર્તાનું વલણ એ હતું કે ૨૫.૦૯.૧૯૭૨ તારીખની વસિયત વાસ્તવિક ન હતી અને રામચંદ્રન દ્વારા ૨૫.૪.૧૯૮૦ તારીખની અન્ય વસિયત દ્વારા અને ત્યારબાદ ૨.૫.૧૯૮૦ તારીખની અન્ય વસિયત દ્વારા પણ ઉપરોક્ત વસિયત રદ કરવામાં આવી હતી.બંને અપીલકર્તાઓએ કહેવાતા અનુગામી વિલ્સ હેઠળ તેમના અધિકારોનો દાવો કર્યો હતો.તેના પ્રત્યુત્તરમાં, વાદી-પ્રતિવાદીએ દાવો કર્યો હતો કે ૨૫.૪.૧૯૮૦ અને ૨.૫.૧૯૮૦ ના કહેવાતા અનુગામી વસિયતો બનાવટી છે અને સંબંધિત સમયે રામચંદ્રન પથારીવશ હતા અને તેમની પાસે કોઈ વસિયત અમલમાં મૂકવાની ક્ષમતા નહોતી કારણ કે તે પછી થોડા દિવસોમાં ૨૩.૫.૧૯૮૦

પર તેમનું અવસાન થયું હતું.ટ્રાયલ કોર્ટે પ્રથમ અપીલકર્તાની દલીલને સમર્થન આપતા દાવાને ફગાવી દીધો હતો.જોકે, પ્રથમ અપીલ અદાલતે અપીલને મંજૂરી આપી હતી અને દાવાનો ચુકાદો આપ્યો હતો.અહીં પ્રથમ અપીલ અદાલત સમક્ષ પ્રથમ અપીલકર્તાનું વલણ એ હતું કે રપ.૦૯.૧૯૭૨ તારીખની વસિયત વાસ્તવિક ન હતી અને તે પછીની તારીખ રપ.૪.૧૯૮૦ તારીખની વસિયત દ્વારા રદ કરવામાં આવી હતી.

૪. આ હકીકતો પર વિદ્વાન પ્રથમ અપીલ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે, જ્યારે એક પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલી વસિયતનો અમલ અન્ય પક્ષ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવે છે, ત્યારે તેનો બોજ તે પક્ષ પર છે જે તેના અમલને સાબિત કરવા માટે વસિયત પર આધાર રાખે છે.પરંતુ જ્યારે વસિયતના અમલને નકારી કાઢવામાં ન આવે ત્યારે તે પક્ષ પર કોઈ ભાર મૂકવામાં આવતો નથી જે તેના અમલને સાબિત કરવા માટે વસિયત પર આધાર રાખે છે.ઉપરોક્ત સિદ્ધાંત પર આધાર રાખીને, પ્રથમ અપીલ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો, અને અમારા મતે યોગ્ય રીતે, રપ.૦૯.૧૯૭૨ તારીખની પ્રથમ વસિયતનું અસ્તિત્વ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે.પરંતુ અપીલકર્તાઓનો કેસ એ છે કે તેને રદ કરવામાં આવ્યો છે.જો કે, Ex.B-૧૯ તારીખ ર.પ.૧૯૮૦ અને Ex.B-૨૦ તારીખ રપ.૪.૧૯૮૦ સાબિત કરવા માટે કોઈ પ્રમાણિત સાક્ષી નથી, જે પછીના બે વસિયતો છે.પ્રથમ અપીલ અદાલતે એ પણ નોંધ્યું હતું કે તે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે

પછીની તારીખની રપ.જ.૧૯૮૦ એક નોંધણી વગરની વસિયત છે અને લેખક જીવતો ન હોવા છતાં ઉક્ત વસિયતની પુષ્ટિ કરનારાઓ જીવંત હતા.અપીલકર્તા દ્વારા એ પણ સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે વસિયતનામા આપનાર તેના મૃત્યુના લગભગ ચાર મહિના પહેલા બીમાર હતો.સ્વીકાર્યું છે કે જ્યારે વસિયતકર્તા અસ્વસ્થ હતો ત્યારે કથિત રીતે Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ ને ફાંસી આપવામાં આવી હતી.તે હકીકતો પર વિદ્વાન પ્રથમ અપીલ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે પછીના બે વિલ્સ Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ સાબિત થયા ન હતા.

૫. ઉચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલ તારણ કે Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૬૮ અને ૬૯ હેઠળ ફરજિયાત જરૂરિયાતનું પાલન ન કરવાને ધ્યાનમાં રાખીને સાબિત થઈ શકે તેમ નથી તે એક સાચો તારણ છે.ઉચ્ચ અદાલતે શોધી કાઢ્યું હતું કે ૧૯૭૨માં અમલમાં મુકવામાં આવેલી પ્રથમ વસિયત (Ex.A ૧) ત્યારે અમલમાં મુકવામાં આવી હતી જ્યારે વસિયતકર્તા વાદી અને તેની પત્ની અને અન્ય પુત્ર સાથે સંયુક્ત પરિવારમાં વિદ્યુપુરમ ખાતેના તેના રહેણાંક મકાનમાં રહેતો હતો, પરંતુ ત્યારબાદની બે વસિયત Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ કુહાલોર ખાતે અમલમાં મુકવામાં આવી હતી જ્યાં પ્રથમ અપીલકર્તા રહેતો હતો.હકીકત એ છે કે પ્રથમ વસિયતમાં પ્રથમ અપીલકર્તા માટે કોઈ

જોગવાઈ કરવામાં આવી ન હતી, પરંતુ બીજી વસિયતમાં પ્રથમ અપીલકર્તાની તરફેણમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી અને જ્યારે વસિયતકર્તા પ્રથમ અપીલકર્તાના ઘરે રહેતો હતો ત્યારે તેમને કથિત રીતે ફાંસી આપવામાં આવી હતી.આ બે વિલ્સ પણ વસિયતકર્તાના મૃત્યુના થોડા અઠવાડિયા પહેલા ચલાવવામાં આવ્યા હતા.

૬. આ તબક્કે, વાદી-પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલો કેસ ખૂબ જ સુસંગત છે.વાદીનો કેસ એ છે કે તેના પિતા, વસિયતકર્તા, એક કાર્યક્રમમાં હાજરી આપવા માટે મંદિરમાં ગયા હતા અને ત્યાંથી વસિયતકર્તાને પ્રથમ અપીલકર્તા દ્વારા કુહાલોર લઈ જવામાં આવ્યો હતો અને આ હકીકત જાણ્યા પછી વાદી-પ્રતિવાદી પ્રથમ અપીલકર્તાના ઘરે ગયો હતો અને વાદી-પ્રતિવાદી ત્યાં ગયો હતો અને વસિયતકર્તાને વિદ્યુપુરમ ખાતેના તેના ઘરે પાછો લઈ ગયો હતો જ્યાં તે આટલા વર્ષો રહ્યો હતો અને જ્યાં આખરે તેનું મૃત્યુ થયું હતું.તેથી, અનુગામી બંને વસિયતો, એટલે કે, Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦, વસિયતકર્તા દ્વારા તેમના મૃત્યુના થોડા અઠવાડિયા પહેલા અને જ્યારે તેમને પ્રથમ અપીલકર્તાના ઘરે રહેવા માટે બનાવવામાં આવ્યા ત્યારે કથિત રીતે ચલાવવામાં આવ્યા હતા.એવું લાગે છે કે ઉપરોક્ત બંને વિલ્સની પુષ્ટિ કરનારાઓ બધા કુહાલોરના હતા અને પરિવાર માટે અજાણ્યા હતા.તે બે વસિયત તે સમયે જ સામે આવી હતી જ્યારે પ્રથમ અપીલકર્તાએ

૧૯૯૪માં વાદી-સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા દાવામાં પોતાનું લેખિત નિવેદન આપ્યું હતું.અમારા ચુકાદા અનુસાર, આ પૂર્વની આસપાસના શંકાસ્પદ સંજોગો છે. બી-૧૯ અને Ex.B-૨૦.

૭. ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત હકીકતોના વિશ્લેષણ પર એવું પણ જાણવા મળ્યું કે Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ ના અમલને લગતા શંકાસ્પદ સંજોગો છે અને તેમને અપીલકર્તા દ્વારા દૂર કરવાની જરૂર છે.પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૬૮ અને ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમની કલમ ૬૩ હેઠળની વૈધાનિક જરૂરિયાતો પૂરી કરવાની છે જે કરવામાં આવી નથી.આ કેસમાં Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ ના એક પણ પ્રમાણિત સાક્ષીની તપાસ કરવામાં આવી નથી.

૮. આ અદાલત એવું પણ વિચારે છે કે અહીં ઉપર કરવામાં આવેલી ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ બંને વિવિધ શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલા છે.જ્યારે વસિયત શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલી હોય છે, ત્યારે વસિયત રજૂ કરનાર વ્યક્તિ પર તેનો નિકાલ કરવાનો ભારે બોજ હોય છે.આ અદાલત દ્વારા એચ. વેંકટચાલા આચંગર વિરુદ્ધ બી. એન. થિમ્માજમ્મા એન્ડ ઓર્સ, એ. આઈ. આર. ૧૯૫૯ એસ. સી. ૪૪૩ ના કેસમાં આ અધિકૃત રીતે સમજાવવામાં આવ્યું છે.ન્યાયમૂર્તિ પી. બી. ગજેન્દ્રગડકર, તેમના સ્વામી તરીકે, ચુકાદાના

પેરા ૨૦માં, એચ. વેંકટચાલા (ઉપરોક્ત) માં ત્રણ ન્યાયાધીશોની બેન્ચ વતી બોલતા જણાવ્યું હતું કે, એવા કેસમાં કે જ્યાં વસિયતનામનું મન નબળું છે અને તે કમજોર છે અને વસિયતનામાની માનસિક ક્ષમતા અંગે પૂરતા પુરાવા નથી અથવા જ્યાં વસિયતમાં જુબાની સંજોગોના પ્રકાશમાં અકુદરતી, અસંભવિત અથવા અન્યાયી છે અથવા એવું લાગે છે કે વસિયતમાં વસિયત એ વસિયતનામાની સ્વતંત્ર ઇચ્છા અને મનનું પરિણામ નથી, ત્યાં અદાલત વિચારણા કરી શકે છે કે પ્રશ્નમાં વસિયત શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલી છે.

૯. આ પરીક્ષણ અનુસાર, આપણે જોઈએ તેમ, આપણે જોઈએ છીએ કે બંને વિલ્સ, Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ શંકાસ્પદ સંજોગોથી ઘેરાયેલા છે. એચ. વેંકટચાલા (ઉપરોક્ત) માં ગુણોત્તર એ છે કે આવી પરિસ્થિતિમાં અદાલત "સ્વાભાવિક રીતે અપેક્ષા રાખશે કે દસ્તાવેજને વસિયતનામાની છેલ્લી વસિયત તરીકે સ્વીકારવામાં આવે તે પહેલાં તમામ કાયદેસરની શંકાઓને સંપૂર્ણપણે દૂર કરવી જોઈએ. આવા શંકાસ્પદ સંજોગોની હાજરી સ્વાભાવિક રીતે પ્રારંભિક જવાબદારીને ખૂબ જ ભારે બનાવે છે; અને, જ્યાં સુધી તેને સંતોષકારક રીતે મુક્ત કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, અદાલતો દસ્તાવેજને વસિયતકર્તાની છેલ્લી વસિયત તરીકે ગણવા માટે અનિચ્છા દર્શાવશે. [પાન ૪૫૨ જુઓ]

૧૦. ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતને અનુસરીને, આ અદાલત એવું માનવા માટે બંધાયેલી છે કે અપીલકર્તાઓ એક્સ્ટ બી ૧૯ અને બી ૨૦ ની આસપાસના શંકાસ્પદ સંજોગોને દૂર કરવાની તેની જવાબદારી નિભાવવામાં સફળ થયા નથી. જેમ કે ઉચ્ચ અદાલતના ચુકાદામાં કોઈ ભૂલ શોધવાનું અમારા માટે કોઈ કારણ નથી.

૧૧. જ્યાં સુધી વસિયતની અમલવારીની વાત છે, ત્યાં સુધી ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૨૫ની કલમ ૬૩ હેઠળ તેને બે કે તેથી વધુ સાક્ષીઓ દ્વારા પ્રમાણિત કરવી પડશે, જેમનામાંથી દરેકએ વસિયતની સહી જોઈ હોય અથવા વસિયતમાં પોતાનું નિશાન લગાવ્યું હોય અથવા વસિયતની હાજરીમાં અને તેના નિર્દેશ દ્વારા અન્ય કોઈ વ્યક્તિને વસિયત પર સહી કરતા જોયા હોય, અથવા વસિયતકર્તા પાસેથી તેની સહી અથવા નિશાનની અથવા આવી અન્ય વ્યક્તિની સહીની વ્યક્તિગત સ્વીકૃતિ પ્રાપ્ત કરી હોય; અને દરેક સાક્ષીએ વસિયતની હાજરીમાં વસિયત પર સહી કરવી પડશે, પરંતુ તે જરૂરી રહેશે નહીં કે એકથી વધુ સાક્ષીઓ સાક્ષી એક જ સમયે હાજર રહેશે, અને કોઈ ચોક્કસ પ્રકારના પ્રમાણીકરણની જરૂર રહેશે નહીં. ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ની કલમ ૬૮ વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે જો કોઈ દસ્તાવેજને કાયદા દ્વારા પ્રમાણિત કરવું જરૂરી હોય તો તેનો ઉપયોગ પુરાવા તરીકે ત્યાં સુધી કરવામાં આવશે નહીં જ્યાં સુધી ઓછામાં ઓછો એક પ્રમાણિત સાક્ષીને તેની ફાંસી સાબિત કરવાના

હેતુથી બોલાવવામાં ન આવે, જો કોઈ જીવંત સાક્ષી હોય અને અદાલતની પ્રક્રિયાને આધિન પુરાવા આપવા માટે સક્ષમ હોય.કલમ ૬૮ હેઠળ એક પરંતુક છે પરંતુ અમે અહીં પરંતુક સાથે સંબંધિત નથી.

૧૨. આ જોગવાઈઓ પર ટિપ્પણી કરતા, એચ. વેંકટચાલા (ઉપરોક્ત) માં આ અદાલતે જણાવ્યું હતું કે કલમ ૬૮ કાયદા દ્વારા પ્રમાણિત કરવા માટે જરૂરી દસ્તાવેજના અમલના પુરાવા સાથે સંબંધિત છે; અને તે જોગવાઈ કરે છે કે આવા દસ્તાવેજનો ઉપયોગ પુરાવા તરીકે ત્યાં સુધી કરવામાં આવશે નહીં જ્યાં સુધી ઓછામાં ઓછા એક પ્રમાણિત સાક્ષીને તેના અમલને સાબિત કરવાના હેતુ માટે બોલાવવામાં ન આવે.આ જોગવાઈઓ જરૂરિયાતો અને સાબિતીની પ્રકૃતિ સૂચવે છે જે કાયદાની અદાલતમાં દસ્તાવેજ પર આધાર રાખનાર પક્ષ દ્વારા સંતોષવી આવશ્યક છે.વધુમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમની કલમ ૬૩ માટે જરૂરી છે કે વસિયતકર્તા વસિયત પર તેના નિશાન પર સહી કરશે અથવા તેને તેની હાજરીમાં અને તેના નિર્દેશ દ્વારા અન્ય કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા સહી કરવામાં આવશે અને સહી અથવા નિશાન એવી રીતે કરવામાં આવશે કે એવું જણાય કે તે લખાણને વસિયત તરીકે અમલમાં મૂકવાનો ઈરાદો હતો.આ વિભાગમાં એવું પણ જરૂરી છે કે નિયત કરેલા બે કે તેથી વધુ સાક્ષીઓ દ્વારા વસિયતની પુષ્ટિ કરવામાં આવે.આમ પ્રોપાઉન્ડર દ્વારા સ્થાપિત વસિયત એ વસિયતકર્તાની છેલ્લી

વસિયત સાબિત થાય છે કે કેમ તે પ્રશ્ન આ જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં નક્કી કરવો પડશે.[પૃષ્ઠ ૪૫૧ જુઓ]

૧૩. આ રીતે એચ. વેંકટચાલા (ઉપરોક્ત) માં નિર્ધારિત કાયદો હજુ પણ અમલમાં છે અને આ અદાલતે અન્ય વિવિધ ચુકાદાઓમાં તેનું પાલન કર્યું છે.[મધુખર ડી. શેન્ડે વિરુદ્ધ તારાબાઈ અબા શેડેજ, (૨૦૦૨) ૨ એસસીસી ૮૫; નિરંજન ઉમેશચંદ્ર જોશી વિરુદ્ધ મૃદુલા જ્યોતિ રાવ અને અન્ય જુઓ., (૨૦૦૬) ૧૩ એસસીસી ૪૩૩ અને સાવિત્રી અને અન્યો વિરુદ્ધ કાત્યાયની અમ્મા અને અન્યો, (૨૦૦૭) ૧૧ એસસીસી ૬૨૧]

૧૪. ઉપરોક્ત સામગ્રીની વિચારણા પર, ઉચ્ચ અદાલતે પ્રથમ અપીલ અદાલતના તારણને સમર્થન આપ્યું કે Ex.B-૧૯ અને Ex.B-૨૦ સાબિત થયા નથી.ઉચ્ચ અદાલત, અમારા ચુકાદામાં, બીજી અપીલમાં તે તારણોમાં દખલ ન કરવામાં યોગ્ય હતી કારણ કે પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા કાયદાના કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો ભૂલથી નિર્ણય લેવામાં આવ્યો નથી.

૧૫. અમે હાઈકોર્ટના ઉપરોક્ત તારણની પણ પુષ્ટિ કરીએ છીએ અને આ અપીલને ફગાવીએ છીએ અને પક્ષકારોને તેમનો પોતાનો ખર્ચ ઉઠાવવા માટે છોડીએ છીએ.

એન. જે.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી.

*This judgment has been translated using AI Tool –
SUVAS.*

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.